

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. MHALLEF
JACQUELINE PADOVANI GRIMA LL.D. LL.M. (IMLI)**

Seduta ta' Nhar il-Gimgha 4 ta' Dicembru 2015

Rikors Numru : 171/2014/JPG

Kawza Numru: 25

Rosario Spiteri ID: 342150(M)

vs

Kummissarju tal-Pulizija

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ai termini tal-Artikolu 22 tal-Kap 101 dwar ripreza ta' oggetti konfiskati tal-24 ta' Frar 2014 li jaqra hekk:

“Illi din hija l-procedura specjali prevista mill-Kap 101 tal-ligijiet ta'Malta. It-talba gejja fuq il-kaz ta' Marius Ugo Nwankwo li gie deciz fis-16 ta' Jannar 2014 mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Inferjuri)

Rosario Spiteri kellu lit-tifla tieghu toqghod mieghu u cioe' lil Daniela Nwankwo li tigi l-mara ta' Marius Ugo Nwankwo. Id-dar tieghu, anke kif tirrizulta mill-karta tal-identita' hija 22, Dar il-Gojgin, Triq Guzi Abela, Zejtun.

Illi r-ragel ta' bintu Daniela Marius Ugo Nwankwo kien gie investigat dwar id-droga u l-pulizija, waqt tfittixa fid-dar tal-esponenti, gabret kwantita' ta' flus kontanti illi huwa kien izomm ghandu id-dar u li kienu proprjeta' assoluta tieghu. Waqt il-proceduri kontra

Marius Ugo Nwankwo, tnejn u ghoxrin elf ewro minnhom u parti ohra nghataw lill-esponenti. Fil-fatt inzammu elfejn, mija u sebghin ewro (€2170) illi xorta kienu tieghu.

Illi l-esponenti kien izomm dawn il-flus kollha ghaliex kien ingidem minn esperjenza mal-bank.

Illi dan il-kaz ghalhekk qiegħed jigi promoss qabel għalqu t-terminu ta' tlett xhur previst mil-ligi.

Illi l-esponenti jista' igib il-prova in sosten tieghu lill-istess bintu, tit Marius Ugo Nwankwo kif ukoll membri ohra tal-familja illi jghidu kif kienu jzommu l-flus u fejn kien jqegħdhem il-missier. Il-missier cioe' l-esponenti kien jafda lil uliedu u fil-fatt kien halla dawn il-flus f'kamra fejn kienet torqod it-tifla tieghu u dan speċjalment peress li huwa anzjan u l-familja tat-tifla kienu aktar ikunu d-dar u jistghu jagħtu protezzjoni.

Illi ma hemm l-ebda raguni ghala mis-somma totali ta' erbgha u ghoxrin elf, hames mija u disghin ewro, inghata lura wara ftit taz-zmien l-ammont ta' tnejn u ghoxrin elf, erbgha mija u ghoxrin ewro u l-kumplament gie mizmum meta kienu kollha flus fl-istess post u bl-istess mod mizmumin mill-esponenti.

Għaldaqstant l-esponenti jittob bir-rispett illi din l-Onorabbli Qorti jogħgħobha, minkejja dak li hemm ordnat fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tas-16 ta' Jannar 2014 fl-ismijiet il-Pulizija kontra Marius Ugo Nwankwo, tordna r-rilaxx favur tieghu tal-ammont ta' €2170 illi jinsabu esebiti u li kienu ttieħdu mid-dar tieghu."

Rat illi l-atti tar-rikors , digriet u l-avviz tas-smiegh gew debitament notifikati lill-kontro parti;

Rat ir-risposta tal-Kummissarju tal-Pulizija tas-17 ta' Marzu 2014 (a fol. 11 et seq.) li taqra hekk:

1. *"Illi preliminarjament l-esponent jeccepixxi l-inkompetenza ratione materie ai termini ta' l-artikolu 741 (a) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta stante li l-artikolu 22C tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta tagħti biss dritt ta' azzjoni għal*

*dikjarazzjoni minn din l-Onorabbli Qorti li proprjeta' konfiskata ma tkunx profitti jew dhul mill-eghmil ta' xi reat, lill persuna misjuba hatja jew it-terza persuna msemmija fl-artikolu 22(3A)(d) ta' l-istess Kap. 101 igifieri **terzi persuni li tkun ghaddiet ghandhom proprieta' immobbli minn meta l-hati jkun gie akkuzat;***

2. *Illi fuq dan il-punt gie ribadit f'diversi sentenzi li:*

"Il-procedura kontemplata bl-Art. 22C hija specjali u taghmel eccezzjoni fis-sens li tapplika meta persuna tkun instabet hatja minn Qorti kompetenti ta' reat kontra l-Kap. 101. Ghalhekk ladarba tmur kontra x-xejra tad-disposizzjonijiet generali ta' dik il-ligi fejn si tratta tal-konfiska tal-gid ta' persuna li tikser il-Kap. 101, u sakemm jigu mharsin il-jeddijiet sostantivi tal-portijiet interessati, ghandha tinghata tifsira f'termini stretti u mhux aktar wiesgha minn dak li ried il-legislatur."

" Din il-procedura tapplika ghal ordni maghmula skond l-Art. 22(3A)(d) biss."

"Il-procedura hija miftuha kemm ghall-persuna li tkun misjuba hatja kif ukoll ghat-terza persuna li f'idejha jkun ghadha l-immobbli"¹ (sottolinear ta' l-esponenti);

3. *Illi r-rikorrenti la huwa l-persuna misjuba hatja u lanqas ma hi terza persuna li ghaddiet ghandha proprjeta' immobbli minn meta l-hati gie akkuzat. Ghaldaqstant din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex gurdizzjoni biex tqis dan ir-rikors;*

4. *Illi di piu u minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talba proposta mir-rikorrenti hija ezawrita stante li huwa diga ressaq talba f'dan is-sens permezz tar-rapprezentant legali tieghu lill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fil-15 ta' Mejju 2009 fuq liema talba l-imsemmija Qorti ordnat li jinghata lura l-ammont ta'€22,420*

¹ Ara fost ohrajn is-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell fis-7 t'Awwissu 2013 fl-ismijiet *Nazzarene Muscat vs Kummissarju tal-Pulizija, App Civ nru 253/2009/1*

*lir-rikorrenti u bintu Daniela Nwankwo filwaqt li jibqghu mizmuma biss €2,170 (vide verbal anness u mmarkat bhala **Dok A**);*

5. *Illi huwa evidenti li r-rikorrenti qieghed jipprova jinqeda bl-artikolu 22C tal-Kap. 101, liema artikolu ma jikkontemplax tali azzjoni, sabiex jittenta jissorpassa din l-ordni tal-Qorti tal-Magistrati u jiehu wkoll dawk it- €2,170 lil-istess Qorti ordnat li jibqghu mizmuma;*
6. *Illi oltre dan u dejjem minghajr pregudizzju, ir-rikorrenti ma ehmez l-ebda dokumenti li seta' jipproduci mar-rikors ipprezentat minnu skont kif jezigi l-artikolu 22C(3) tal-Kap. 101 u lanqas ma ta l-ebda ismijiet tax-xhieda li bi hsiebu jgib skont kif rikjest fl-istess artikolu;*
7. *Illi subordinatament u dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, fuq il-mertu jigi rilevat li l-prova tal-provenjenza lecita ta' din il-proprjeta' mobbli u l-akkwist lecitu taghha tispetta lir-rikorrent;*
8. *Illi fi kwalunkwe kaz ir-rikors promotur huwa infondat fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk l-esponent jopponi l-akkoljiment tat-talba tar-rikorrenti;*
9. *Illi in vista tas-suespost it-talba tar-rikorrenti ghandha tigi michuda bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.*
10. *Salvi eccezzjonijiet ulterjuri wara li l-esponent ikollu l-oppurtuniti li jikkontrolla l-provi tar-rikorrent u x-xhieda li kien obligat jelenka fir-rikors u wara li jinghata lillu l-oppurtunita' li jivverifika d-dokumenti li r-rikorrenti kien obligat jehmez ma' l-istess rikors ai temrini ta' l-artikolu 22C(3) kif fuq inghad."*

Rat ir-replika ta' Rosario Spiteri ghar-riposta tal-intimat u tqajjim ta' kwestjoni tal-1 t'April 2014 (a fol. 15);

Rat il-kontro-replika tal-Kummissarju tal-Pulizija tal-4 t'April 2014, ghar-replika ta' Rosario Spiteri (a fol. 16 et seq.);

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' Rosario Spiteri tat-3 ta' Gunju 2015 (a fol. 68 et seq.);

Rat in-nota risponsiva ta' sottomissjonijiet tal-Kummissarju tal-Pulizija tas-19 ta' Gunju 2015 (a fol. 70 et seq.);

Rat id-dokumenti u l-atti kollha tal-kawza;

Ikkonsidrat:

Il-kwistjoni li ghandha quddiemha din il-Qorti hija eccezzjoni preliminari ta' inkompetenza *rationae materiae* sollevata mill-Kummissarju tal-Pulizija ai termini tal-Artikolu 741 (a) tal-Kapitolu 12 u Artikolu 22C tal- Kapitolu 101.

L-Artikolu 741 (a) tal-Kapitolu 12 jistipola:

*“741. L-eċċezzjoni tal-inkompetenza tal-qorti tista’ tingħata -
(a) meta l-kawża ma tkunx ta’ ġurisdizzjoni tal-qrati ta’ Malta;

(b) u (c) Omissis”*

L-Artikolu 22C tal- Kapitolu 101 jipprovdi:

“22Ċ. (1) Meta jkun sar ordni ta’ konfiska taht l-artikolu 22(3A)(d) ta, il-persuna misjuba hatja, jew it-terza persuna msemmija f’dak il-paragrafu, tista’ tibda azzjoni għal dikjarazzjoni li xi proprjetà jew kull proprjetà mobbli jew immobbli hekk konfiskata ma tkunx profitti jew dhul mill-eghmil ta’ xi reat taht din l-Ordinanza (kemm jekk ikun jew ma jkunx hekk aġġudikat minn qorti tal-ġustizzja kriminali) lanqas proprjetà akkwistata jew miksuba, direttament jew

indirettament, minn jew permezz ta' xi profitti jew dhul bħal dawk.

(2) sa (9) Omisses.”

L-Artikolu 22 (3A) (d) tal- Kapitolu 101 jipprovdi:

“(d) tordna l-konfiska favur il-Gvern ta' kull flejjes jew proprjetà mobbli ohra, u tal-proprjetà immobbli kollha tal-persuna hekk misjuba hatja wkoll jekk il-proprjetà immobbli minn meta l-hati jkun gie akkużat tkun għaddiet għand terzi persuni, u anke jekk l-imsemmija flejjes, proprjetà mobbli jew proprjetà immobbli jkunu qeghdin f'xi post barra minn Malta.”

Il-Kummissarju tal-Pulizija jsostni li r-rikorrenti mhuwiex il-persuna indikata fl-Artikolu 22(3A)(d) tal-Kapitolu101, u cioe' ma kienx misjub hati u lanqas kien terz li f'idejh jkun għadda l-**immobbli**.

L-Kummissarju tal-Pulizija ccita in sostenn l-insenjament mogħti mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza fl-ismijiet **Nazzareno Muscat vs Kummissarju tal-Pulizija** deciza fis-7 t'Awwissu 2013:

“Il-procedura kontemplata bl-Art. 22C hija specjali u tagħmel eccezzjoni fis-sens li tapplika meta persuna tkun instabet hatja minn Qorti kompetenti ta' reat kontra l-Kap. 101. Għalhekk ladarba tmur kontra x-xejra tad-disposizzjonijiet generali ta' dik il-ligi fejn si tratta tal-konfiska tal-gid ta' persuna li tikser il-Kap. 101, u sakemm jigu mharsin il-jeddijiet sostantivi tal-partijiet interessati, għandha tingħata tifsira f'termini stretti u mhux aktar wiesgħa minn dak li ried il-legislatur.

“Din il-procedura tapplika għal ordni magħmula skond l-Art. 22(3A)(d) biss. Din id-disposizzjoni tittrezza l-konfiska ta'

flejjes u gid, mobbli jew immobbli, tal-persuna li tinstab hatja, kemm jekk dawk il-beni jinsabu f'Malta kemm jekk barra, ukoll jekk sad-data tas-sejbien tal-htija, l-immobbli jkun ghadda f'idejn terzi.

“Il-procedura hija miftuha kemm ghall-persuna li tkun misjuba hatja kif ukoll ghat-terza persuna li f'idejha jkun ghadda l-immobbli...”

Illi fir-replika ta' Rosario Spiteri gie sollevat f'Artikolu 5 subinciz (8) tal-Konvenzjoni tal-Unjoni Ewropea kontra Traffikar ta' Drogi Perikoluzi u Sustanzi Psikotropici li jipprovdi :

“The provisios of this article shall not be construed as prejudicing the rights of bona fide third parties.”

Gie sollevat ukoll illi fejn terz in bona fede ma jigix permess lilu li jiddefendi l-proprjeta' mobbli jew immobbli tieghu, allura dan jsir bi vjolazzjoni Artikolu 1 tal-Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-Bniedem u giet citata in sostenn l-insenjament enunzjata fis-sentenza **Denisova et vs Russia** deciza fl-1 t'April 2010 (ECHR).

Il-Qorti rat u ezaminat il-kontro-replika tal-intimat li pero ma qanqlet ebda punt salienti iehor dwar il-vertenza.

Ikkonsidrat:

Il-Qorti tibda biex tippreciza li din il-kawza giet intestata bhala **“rikors ai termini tal-Artikolu 22 tal- Kapitolu 101 dwar ripreza t'oggetti konfiskati.”** Vide fol. 1 tal-atti.

Jirrizulta kjarament illi fir-replika tal-attur, kif ukoll fis-sentenzi citati minnu ezebiti u cioe **Denisova et vs Russia**, u **Emanuel Ciantar pro et vs Avukat Generali** deciza fil-11 t'Awwissu 2014, l-attur qieghed jqanqal indoli ta' natura konvenzjonali.

Illi ghalhekk il-Qorti tqis illi jkun ghaqli illi tastieni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-eccezzjoni t'inkompetenza *rationae materiae* **f'dan l-istadju**, u tistieden lir-rikorrenti jaghmel t-talbiet necessarji sabiex il-Qorti tikkonverti ruhha skond il-Ligi u tirriserva li ttipprovdi ulterjorment dwar l-eccezzjoni t'inkompetenza fis-sentenza finali.

Spejjez riservati ghal vertenza finali.

Moqrija

Mhallef Jacqueline Padovani Grima LL.D. LL.M. (IMLI)

Lorraine Dalli

Deputat Registratur